

LA MEQUINENSA DE JESÚS MONCADA

13, 14 i 15 de març

Ruta literària 1r batxillerat IES Salvador Gadea
Curs 2013-2014

Anna Fuentes Oró

Màster professor/a d'Educació Secundària en llengua i literatura catalana
Innovació docent i iniciació a la investigació en educació lingüística i literària

Característiques del grup que realitzarà la ruta

Aquesta proposta va adreçada al grup de 1r de batxillerat de l'IES Salvador Gadea perquè considero que per una bona lectura de qualsevol de les obres de Jesús Moncada és necessària certa maduresa tant personal com d'hàbit lector, ja que tot i que no usa un lèxic molt complex, sí que juga amb el doble sentit d'alguns mots i el seu estil es caracteritza per la ironia i el sarcasme. A més, en alguns dels contes creua dos o més línies d'acció, la qual cosa pot dificultar la comprensió del text si no hi ha prèviament un aprofundiment en l'hàbit de la lectura, el qual, hem de suposar, ha estat treballat durant tots els cursos de l'ESO.

Pels mateixos motius ara esmentats, sembla que el més interessant seria adreçar la lectura dels contes de Jesús Moncada i, per tant, la present proposta de ruta literària, als alumnes del curs superior de secundària, és a dir, 2n de batxillerat; tanmateix, considero que realitzar la ruta en aquest curs no seria productiu pel fet que els alumnes de 2n de batxillerat tenen una agenda molt més apretada que la de la resta de cursos i, a més, totes les propostes didàctiques que s'hi fan han d'estar justificades pels continguts de les proves de selectivitat. Així, en l'assignatura de valencià gairebé tot el curs gira al voltant del comentari de text, la qual cosa restaria part de la importància que amb la ruta literària es vol donar a la lectura oral pública i, sobretot, faria "matemàtica" -com ho és un comentari de text- una de les activitats més lúdiques que es pot fer amb la literatura: el plaer de la lectura juntament amb el del paisatge.

Pel que fa al centre, voldria destacar que és un dels centres d'Educació Secundària públic situat a Aldaia, un municipi amb una població de 27000 habitants que es troba a la comarca de l'Horta Oest, situat a 8,2 de València.

Justificació de la ruta literària

Les rutes literàries naixen de la necessitat d'unir la ficció literària i el marc real que l'ha inspirat. Dins d'aquest tipus de projectes, podem diferenciar aquells que se centren en els distints textos literaris que tenen com a marc una mateixa zona i, per tant, en aquests casos, es treballa amb textos d'autors i èpoques diferents l'eix dels quals és un lloc determinat. I, per l'altra banda, existeixen les rutes literàries que tenen com a punt central un autor que, per la seva vida i obra, està fortament lligat a una zona en concret en l'imaginari del públic lector.

Aquest últim cas és el que millor defineix la causa d'una ruta literària sobre Jesús Moncada ja que el podem considerar un dels autors de la literatura catalana més relacionat a un lloc concret real, Mequinensa. Aquest no és només el poble on va néixer l'autor, sinó que fou la seva principal font d'inspiració en les seves obres ja que no només li serveix com a marc localitzador, sinó també per a la creació dels personatges i les històries que narra. Tanmateix, no hem d'oblidar que la relació "de favor" entre Moncada i el seu poble és recíproca, ja que és

gràcies a ell que milers de lectors coneixem l'existència del petit poble de Mequinensa i la seva història i, encara més, és gràcies als seus llibres que el seu poble, tot i estar situat davall de les aigües d'un pantà, romandrà viu per sempre en l'imaginari dels lectors.

Així doncs, el motiu principal d'aquesta ruta literària és el mateix que el de qualsevol altra: oferir als lectors el paisatge on se situen les accions d'una o més obres literàries i, a més, descobrir els espais on va viure i que van inspirar l'obra d'un autor.

Tanmateix, considero necessari mencionar també el fet que amb aquesta ruta també es pretén aprofundir en la concepció del català com una única llengua amb distintes varietats repartides per diversos territoris, fet encara més obvi atès que Mequinensa és un poble de la província de Saragossa situat en la zona de la franja de ponent on parlen una varietat dialectal del català que, malgrat la distància física, pot ser molt més propera als alumnes que la que poden rebre dels mitjans de comunicació procedents de Catalunya.

A més, no hem d'oblidar que tot i que no és el motiu principal, la ruta literària pot ser una experiència lúdica, la qual cosa pot fer que els alumnes concebin la literatura com quelcom divertit i amè i no com una obligació escolar.

Finalment, he escollit destinar aquesta proposta didàctica a l'Institut Salvador Gadea d'Aldaia perquè forma part del projecte "Viure la literatura a través de les TIC. Els itineraris literaris" dins del programa ARCE. Es tracta d'una xarxa d'instituts d'Educació Secundària de distints punts del mapa dels Països Catalans, els quals dissenyen rutes literàries destinades a alumnes de secundària de llocs propers a la zona de l'institut amb la finalitat de fer intercanvis amb algun dels altres centres del projecte.

D'aquesta manera, l'IES Salvador Gadea ha planificat una ruta literària sobre la poesia de Vicent Andrés Estellés a la ciutat de València i des de l'IES Bajo Cinca de Fraga s'ha dissenyat una ruta literària sobre Jesús Moncada. Així doncs, la proposta de ruta literària que presento va destinada a un hipotètic intercanvi entre ambdós instituts.

Objectius generals de l'eixida literària

- Conèixer la història, la cultura, la llengua i el paisatge del poble de Mequinensa.
- Descobrir un nou autor de la literatura catalana.
- Connectar la literatura amb l'espai que la va motivar.
- Entendre la literatura com un element per a conèixer la realitat.
- Fomentar l'hàbit lector.
- Millorar el coneixement de la llengua escrita i oral en català.
- Donar a conèixer el gènere del conte.

Aspectes de la programació del curs vinculats a la proposta

Currículum

Els punts que es treballen amb la ruta literària del currículum de valencià de batxillerat són els següents:

- Comprensió dels discurs literari com a fenomen comunicatiu estètic, via de la creació i transmissió cultural i expressió de la realitat història i social.
- Consolidació de l'autonomia lectora i estima per la literatura com a font de plaer, de coneixement d'altres mons, temps i cultures.
- Lectura, estudi, comentari i valoració crítica d'obres breus i de fragments representatius de les distintes èpoques, gèneres i moviments, de manera que es reconeguen les formes literàries característiques, es prenga consciència de certs temes i de l'evolució en la manera de tractar-los.
- Composició de textos literaris o d'intenció literària a partir dels models llegits i comentats.
- Les formes narratives des del modernisme fins a l'actualitat (2n batxillerat).

A més, atès que totes les obres de Jesús Moncada estan situades en un marc temporal que va des de la Segona República espanyola fins l'època franquista, es podria treballar algun dels contes que fa referència explícita a l'època conjuntament amb l'assignatura d'història, de la qual es treballarien els següents punts del currículum de 1r de batxillerat:

- Crisi de l'estat liberal, la Segona República i la Guerra Civil.
- De la societat estamental a la societat de classes.
- Formació de la classe obrera.

Competències bàsiques

Les competències bàsiques en el batxillerat són distintes que les de l'educació secundària obligatòria, reduint-se el número de 8 a 6. Són les següents:

1. Competència comunicativa.
2. Competència en gestió i tractament de la informació.

3. Competència digital.
4. Competència en recerca.
5. Competència personal i interpersonal.
6. Competència en coneixement i interacció amb el món.

Amb aquesta proposta de ruta literària es pretén ajudar a adquirir cadascuna de les sis competències bàsiques en major o menor mesura segons les possibilitats que trobem en cadascuna de les activitats proposades. A continuació, explicaré més detalladament de quina manera es fa incís en cadascuna de les competències:

1. Treballem la **competència comunicativa** en totes aquelles activitats l'objectiu bàsic de les quals és millorar la llengua oral i escrita en català. La ruta literària ens permet treballar l'oralitat d'una manera diferent a l'habitual ja que els alumnes llegeixen els textos en el mateix marc en què es descriu l'acció; per tant, en sentir-se protagonistes d'aquell moment de la ruta és possible que tinguin la necessitat de llegir correctament davant dels seus companys i dels alumnes de l'altre institut i, com que ja els hauríem destinat a cadascun d'ells el text que haurien de llegir, tindrien l'oportunitat de preparar-ho prèviament. A més, en avaluar el vídeo de la lectura dramatitzada i de la lectura del conte en l'embarcació, s'estaria transmetent a l'alumne que la correcció en la llengua oral és igual d'important que l'escrita, la qual, al seu torn, també treballaríem a través del conte que escriurien durant la ruta i en la redacció del dietari dels dies de la sortida.

2. La **competència en gestió i tractament de la informació** serà treballada en la primera sessió quan després de la lectura del pròleg de *Calaveres atònites*, els alumnes hauran de buscar informació per Internet sobre l'autor i la història de Mequinensa .

3. Amb la present proposta de treball la **competència digital** mitjançant la gravació de la lectura dramatitzada i de la lectura d'un conte a sobre de l'embarcació navegant el riu, les quals haurien d'editar i penjar en la Wiki de classe. A més també haurien de gravar l'entrevista a algun habitant del poble que pugui explicar-los alguna de les característiques bàsiques de la Mequinensa antiga: les mines, el treball i la vida entorn al riu, la destrucció del poble antic i la construcció del nou poble... i ho haurien de penjar al youtube a través d'un canal que haurien d'obrir nou per tota la classe, i posteriorment haurien d'enllaçar-ho en la Wiki.

4. La **competència en recerca** és tractada en la segona sessió d'activitats prèvies quan els alumnes han d'analitzar de manera inductiva quina és l'estructura d'un conte. Així, a partir de la lectura, i amb l'ajuda del professor, els alumnes podran buscar tant en el seu llibre de text com

en Internet, quins elements ha de tenir un text per a ser considerat un conte i, posteriorment, entre tots haurien de construir-ne un de nou. Per tant, descobririen per si mateixos quina és l'estructura d'un conte a través de la recerca que els mateixos farien.

5. La **competència personal i interpersonal** serà adquirida en aquesta ruta ja que els alumnes hauran d'instal·lar-se a casa d'un alumne del centre amb el qual faran l'intercanvi i treballaran en tot moment de manera col·laborativa.

6. La **competència en coneixement i interacció amb el món** és probablement la que més s'adquireix amb la realització de la ruta literària ja que els alumnes tindran en tot moment interacció amb la naturalesa unint-la amb la literatura. A més, en el cas de la visita a Mequinensa, l'antiga vila de la qual fou destruïda per a la posterior construcció d'un pantà, els alumnes també prendran consciència de la incidència humana en el medi.

Data de realització

Aquesta ruta literària es realitzarà a finals del segon trimestre, és a dir, abans dels dies festius per falles. La tria de la realització de la ruta durant aquest trimestre i no els altres dos és purament pragmàtica ja que considero que en fer moltes de les activitats a l'aire lliure s'ha de tenir en compte la climatologia. Així, atès que hi ha d'haver un número de sessions prèvies a la ruta, considero que realitzar-la en el primer trimestre ens obligaria a anar-hi en un moment en què ja fes massa fred i, evidentment, en el tercer trimestre molt probablement es patiria excessiva calor.

Un cop escollit el trimestre, he cregut convenient fixar la data de realització just en els últims dies de classe perquè normalment els alumnes ja estan exitats per les festes de falles i no aprofiten igual les classes; a més, molt probablement ja hauran acabat els exàmens de la resta d'assignatures. Tot i així, en vista de possibles problemes de coordinació amb els calendaris de la resta de matèries l'últim dia de la sortida seria en dissabte, així els alumnes i sobretot la resta de professors "perderien" un dia menys de classe.

Amb tot, els dies de realització de la ruta literària serien 13, 14 i 15 de març.

Durada prevista

Atès que és una ruta literària potser fora del convencional si parlem en termes de públic escolar, pel fet de viatjar a gairebé 300 km de distància, he considerat oportú que la ruta tingui una durada de tres dies i dos nits, les quals, com ja hem mencionat anteriorment, els alumnes passarien a casa d'algun dels alumnes de l'institut Bajo Cinca de Fraga. Així, la sortida

s'iniciaria el dijous 13 de març a les 8.30 del matí i s'acabaria aproximadament el dissabte 15 de març a les 19.30 del vespre, moment en què arribaríem de nou a Aldaia.

Textos literaris a partir dels quals es fa la proposta

Jesús Moncada va publicar tres novel·les: *Camí de sirga*, *La galeria de les estàtues* i *Estremida Memòria*, cadascuna de les quals podria ser eix per a la realització d'una ruta literària. Tanmateix, he cregut oportú treballar amb diferents textos de tots els seus reculls de contes, per una banda, perquè considero que és una lectura que els alumnes poden trobar amena i divertida i, per tant, la més adequada per descobrir un autor que, tot i sempre genial, podrien considerar difícil en alguna de les seves novel·les; i, per l'altra, perquè el conte ha estat un gènere tradicionalment marginat en l'ensenyament en comparació de la novel·la i de la poesia i, per tant, considero que ha de ser més treballat i, a més, atès la seva curta extensió, pot resultar més atractiu als alumnes i, per tant, estariem treballant en el foment de la lectura.

Si sumem a tot l'anterior el fet que tot i adient pel curs, la literatura contemporània no apareix en el currículum de 1r de batxillerat i que, per tant, les lectures obligatòries de cada trimestre molt probablement segueixen el que ve marcat per la Conselleria d'Educació, la tria de només alguns dels contes de Jesús Moncada per a la realització de la ruta literària queda justificada. Així doncs, he escollit els contes que he considerat més adients per a la ruta atenent a dos requisits: tenir una dificultat adequada per als alumnes de 1r de batxillerat i presentar un marc de localització que sigui adient per a la seva lectura en la ruta literària.

Així doncs, a continuació exposo la llista de títols escollits entre els reculls de contes *Històries de la mà esquerra*, *El Cafè de la Granota*, *Calaveres atònites* i *Cabòries estivals i altres proses volanderes*:

- "Pròleg" (*Calaveres atònites*)
- "Guardeu-vos de somiar genives esdentegades" (*El Cafè de la granota*)
- "L'origen de les espècies" (*Calaveres atònites*)
- "Debat d'urgència" (*Històries de la mà esquerra*)
- "Un enigma i set tricorns" (*El Cafè de la granota*)
- "Futbol de ribera" (*El Cafè de la granota*)
- "Riada" (*Històries de la mà esquerra*)
- "Nit d'amor del coix Silveri" (*Històries de la mà esquerra*)
- "Una estampa del segle XVIII" (*Cabòries estivals i altres proses volanderes*)
- "Crònica del darrer rom" (*Cabòries estivals i altres proses volanderes*)

Llocs que visitaran

- Mequinensa (poble nou): plaça de l'ajuntament, església...
- Museu d'Història de Mequinensa
- Pantà Riba-roja d'Ebre

- "Las Rías" (camp municipal de futbol)
- Castell de Mequinensa
- Runes del poble antic
- Museu de la Mina
- Riu (aiguabarreig Segre-Ebre)
- Sala Goya (sala de teatre)

Participants en la ruta

- Professor de l'assignatura de Valencià: llengua i literatura de l'IES Salvador Gadea
- Professor de Llengua i literatura catalana de l'IES Bajo Cinca
- Alumnes de 1r de batxillerat de l'IES Salvador Gadea
- Alumnes de 1r de batxillerat de l'IES Bajo Cinca
- Grup de Teatre *Garbinada*
- Guia turístic del Castell de Mequinensa
- Guia del Museu d'Història de Mequinensa
- Guia de del Museu de la Mina

Preparació de la ruta

El treball previ a la sortida que realitzarem en l'aula ocuparà tres sessions:

- **Sessió 1:** La primera sessió ens servirà com a introducció a Jesús Moncada i a la Mequinensa que mitifica en els seus llibres. Per a això, donarem als alumnes una còpia del pròleg de *Calaveres atònites* i en farem una lectura individual on els alumnes hauran de marcar totes aquelles paraules o expressions que no entenguin. Posteriorment, comentarem col·lectivament què els ha semblat el conte, quin estil creuen que té l'autor, etc... Després d'una breu explicació sobre l'autor per part del professor/a, l'alumnat -agrupat en parelles- dedicarà la resta de la classe a buscar per Internet informació sobre Jesús Moncada i les seves obres i sobre la història de Mequinensa. Hauran de guardar tota aquella informació que creguin important i fer-ne una producció final a mode de power point o prezi que posteriorment hauran de penjar en la Wiki de classe.
- **Sessió 2:** Atès que ja coneixerem l'autor i la seva obra i la història de Mequinensa i, per tant, el marc en què se situaran les històries amb les que treballarem, la segona sessió estarà dedicada a la iniciació en el gènere del conte. Així doncs, començarem la classe amb la lectura col·lectiva del conte "Guardeu-vos de somiar genives esdentegades". Posteriorment, farem un petit debat per a concloure, entre tots, quins són els elements indispensables per a la creació d'un conte. Tot seguit, dividirem la classe en grups (més o menys segons la ratio) cadascun dels quals hauran de decidir un dels ítems per a escriure un conte, és a dir, un grup haurà d'escollir l'espai, l'altre el marc temporal, un tercer el temps intern, un altre els personatges, etc... i a continuació començarem l'escriptura d'un conte col·lectiu tot seguint els paràmetres que ells haurien establert. Si no poguessin acabar-lo en classe per falta de temps, el professor/a hauria d'obrir un espai en la Wiki destinat a acabar el conte de manera col·lectiva, tot tenint en compte, és clar, la participació.
- **Sessió 3:** En la tercera i última sessió abans de la realització de la ruta literària, es farà una lectura col·lectiva del conte "Debat d'urgència", del qual posteriorment repartirem de manera consensuada els "papers" per a la lectura dramatitzada que faran durant la sortida i, per tant, marcarem quina part del text hauran de llegir cada alumne perquè pugui preparar-se-la a casa. Per acabar, el professor/a repartirà el dossier de contes que es treballaran en la ruta literària que els alumnes hauran de llegir abans de la sortida.

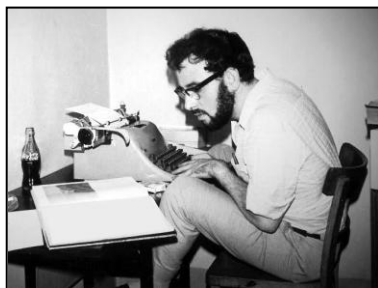
Durant la sortida

L'excursió començarà el dia 13 de març a les 8.30 del matí des d'on se sortirà en autobús cap a Mequinensa, a partir d'aquí els alumnes hauran d'escriure en una llibreta un petit diari de l'experiència de la ruta literària, el qual hauran d'entregar al tornar a classe.

A continuació detallaré cadascuna de les activitats que realitzarem en els tres dies de la ruta literària:

13 de març

- A les 13.00 ens reunirem amb els alumnes de l'IES Bajo Cinca a la plaça de l'Ajuntament de Mequinensa. Tot seguit anirem al poliesportiu municipal *Vora Riu* on dinarem i farem els repartiments de les parelles de l'intercanvi amb l'altre institut.
- A les 15.00 començarem a endinsar-nos en la ruta literària visitant el Museu de la Història de Mequinensa, on un guia ens mostrarà fotos i ens explicarà la història de l'antiga vila de Mequinensa i també l'espai dedicat a l'escriptor del poble: Jesús Moncada.

- A les 16.30 anirem al lloc on antigament hi havia el poble de Mequinensa i que actualment està ocupat per una part del pantà de Riba-roja. Farem una lectura col·lectiva del conte "Nit d'amor del coix Silveri" i a continuació els alumnes hauran d'escriure un conte imaginant-se la història d'algun habitant de Mequinensa en assabentar-se que destruiran el seu poble i que, a canvi, rebran una recompensa econòmica de 50000 pessetes per cada membre de la unitat familiar.

- A les 18.30 visitarem el camp municipal de futbol *Las Rías* on els alumnes faran una lectura col·lectiva del conte “Futbol de ribera”. Tot seguit, jugarem un partit de futbol entre els dos instituts.
- A les 19.30 anirem davant de l'església del poble nou de Mequinensa per fer una lectura col·lectiva del conte “Crònica del darrer rom”.

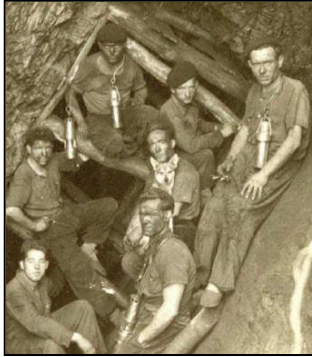

14 de març

- A les 9.00 ens reunirem a la plaça de l'Ajuntament de Mequinensa per sortir caminant fins al castell.
- A les 10.00 arribarem al castell de Mequinensa on farem una visita guiada i posteriorment es farà una lectura col·lectiva del conte “Una estampa del segle XVIII”. A continuació deixarem temps lliure per a esmorzar i tot seguit baixarem de nou al poble.

- A les 12.30 visitarem el Museu de la Mina de Mequinensa on un guia ens explicarà la història de la tradició minera del poble i ens mostrarà diverses fotos de les dures condicions en què treballaven els miners. Tot seguit, encara dins del museu, farem una lectura col·lectiva del conte “L’origen de les espècies”.

- A les 17.00, després d’una parada per a dinar, ens trobarem a les runes de l’antic poble de Mequinensa que van quedar fora de l’aigua i davant de les parets de l’antiga església, els alumnes faran la lectura dramatitzada de “Debat d’Urgència”, la qual serà gravada en vídeo per a ser posteriorment penjada en la Wiki.
- A les 18.30 anirem al complex esportiu nàutic de Mequinensa on llogarem unes embarcacions. Els alumnes, en grup de 4 o 5 persones, pujaran en les embarcacions i tot navegant per l’aiguabarreig dels rius Segre i Ebre hauran de gravar-se llegint el conte “Riada”. En acabar, els alumnes tindran temps lliure per a passejar pel poble i buscar algun mequinensà o mequinensana que vulgui explicar-los algun aspecte de la Mequinensa antiga (minería, treball al riu, construcció del pantà...) mentre es gravat en vídeo.

15 de març

- A les 10.00 del matí anirem a la Sala Goya on el grup de teatre local *Garbinada* interpretarà algun dels contes de Jesús Moncada. En acabar, anirem a dinar al Camping Bellavista des d'on es veu el riu i el poble de Mequinensa i ens despedirem dels alumnes i professor/a de l'IES Bajo Cinca per a tornar cap a Aldaia on arribarem a les 19.30 del vespre, aproximadament.

Després, al tornar

La tasca que tindran els alumnes després de la ruta literària serà penjar en la Wiki de classe tota la feina feta durant la sortida, és a dir: el conte escrit el primer dia, el vídeo de la lectura dramatitzada, el vídeo de la lectura navegant pel riu, el vídeo de l'entrevista a algun habitant de Mequinensa (penjat prèviament en el canal de Youtube que ells mateixos hauran de crear) i el diari de la ruta literària.

Avaluació

Totes les activitats referides a la ruta literària, tant les prèvies com les de durant la sortida i, evidentment, els resultats finals que penjaran després de tornar en la Wiki, seran avaluats per a la nota del segon trimestre de Valencià. La nota que obtinguin tindrà un valor del 20% del total del trimestre de l'assignatura dividit de la següent manera:

- Participació activa en les activitats col·lectives (búsqueda d'informació sobre l'autor i construcció d'un conte entre tota la classe): 10%
- Respecte en les intervencions dels companys: 10%
- Nota del conte escrit en la sortida: 20%
- Lectura dramatitzada de "Debat d'urgència": 15%
- Vídeo de la lectura en l'embarcació: 15%
- Vídeo de l'entrevista a algun veí mequinensà: 10%
- Nota del diari personal de la sortida: correcció, cohesió, estil, etc: 20%

Preu

A continuació mostraré el preu de cadascuna de les activitats que realitzarem durant la ruta literària desglossada ja pel nombre d'alumnes que hi assistiran, per tant, cadascun dels preus són el que hauria de pagar un alumne:

- Transport: 22€
- Allotjament: gratuït
- Visita museus: 10€
- Visita Castell (amb guia): 5€
- Lloguer embarcacions: 5€
- Obra de teatre: 3€
- Dinar camping: 10€

TOTAL: 55€ per alumne

Enllaç GoogleMaps de la ruta literària

<https://mapsengine.google.com/map/edit?mid=zlqtNIZG0IOE.kRjp3qrrUWDk>

Formulació del problema

Com ja he mencionat anteriorment, el conte és un gènere que tradicionalment ha estat marginat en els currículums de l'ensenyament escolar; a més, moltes vegades quan és utilitzat en classe és per fer-ne comentaris de text o perquè el tema tractat és adient a algun concepte que sí que apareix en el currículum. Així doncs, podem afirmar que malauradament els professors de València aprofundeixen poc en el conte com a mitjà literari igual de digne que la resta i com a font de plaer per al lector.

Recerca de possibles solucions

La present proposta de ruta literària pretén ser una solució al problema esmentat ja que, per una banda, introdueix el gènere del conte als alumnes a qui va destinada i, per l'altra, els permet interioritzar la idea que el conte no és un gènere menor ja que amb ell es pot fer gaudir al lector igual que amb la resta de gèneres literaris i, a més, és a través dels contes que l'autor a qui es dedica la ruta aconsegueix mitificar i, per tant, mantenir viva, la memòria d'un poble destruït sota les aigües d'un pantà i, amb ell, gran part de la societat i la seva cultura que l'habitava.

Així, considero que aquest viatge literari esdevé l'experiència més real que es pot tenir a partir de la literatura, amb la qual els alumnes esdevindran protagonistes del seu propi aprenentatge envoltats d'un magnífic paisatge com ho és la ribera dels rius Segre i Ebre.

Conclusions

En acabar el curs, aquesta ruta literària haurà de ser avaluada pel professor/a organitzador el qual, havent observat en la ruta el comportament dels alumnes i atenent als resultats de les produccions finals de totes les activitats, haurà de decidir si l'experiència ha estat o no exitosa i produent o si, pel contrari, els resultats finals no estan en equilibri amb la feina i la responsabilitat que comporta un projecte com aquest. Així doncs, no serà fins la posada en pràctica de la proposta quan el professor/a podrà decidir si continuar-la en cursos posteriors i, per tant, si continuar fent intercanvis amb altres instituts dels Països Catalans.

BIBLIOGRAFIA

- MONCADA, J. (2001): *Contes*. Barcelona: La Magrana

- Pròleg (*Calaveres atònites*): p. 209-218
- “Guardeu-vos de somiar genives esdentegades”: p. 195-203
- “Nit d’amor del coix Silveri”: p.39-42
- “Futbol de ribera”: p. 149-153
- “L’origen de les espècies”: p.255-259
- “Debat d’urgència”: p.85-93
- “Riada”: p.43-47

- MONCADA, J. (2003): *Cabòries estivals i altres proses volanderes*. Fraga: Institut d'Estudis del Baix Cinca

- “Crònica del darrer rom”: p.50-52
- “Una estampa del segle XVIII”: p.88-91

Vídeos que es poden utilitzar en classe:

- Recull de fotos de l’antiga vila de Mequinensa:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=L8Jw0xycwoQ&list=UU2-n8WBAR2dxQLWKGHxI0PQ

- Vídeo d’una companyia de teatre representant conte de *El Cafè de la Granota*:

<http://www.youtube.com/watch?v=DVNq3hXux0s>

- Entrevistes a veïns de Mequinensa:

<http://www.mequinensa.com/entrevistas>

- Trailer de l’obra de teatre sobre els contes de Jesús Moncada de la companyia Garbinada:

<https://www.youtube.com/watch?v=V0vMlfr0Dwo>

ANNEXOS

Model informatiu de l’excursió per a l’alumnat:

LA MEQUINENSA DE JESÚS MONCADA
Ruta literària 13, 14 i 15 de març

Llocs que visitarem

- Mequinensa (poble nou): plaça de l'ajuntament, església...
- Museu d'Història de Mequinensa
- Pantà Riba-roja d'Ebre
- "Las Rías" (camp de futbol)
- Castell de Mequinensa
- Runes del poble antic
- Museu de la Mina
- Riu (aiguabarreig Segre-Ebre)
- Sala Goya

Preu

- Transport: 22€
 - Allotjament: gratuït
 - Visita museus: 10€
 - Visita Castell: 5€
 - Embarcacions: 5€
 - Obra de teatre: 3€
 - Dinar camping: 10€
- TOTAL: 55€ per alumne

Material necessari

- Roba còmoda i d'esport
- Llibreta i bolígraf
- Càmera de fotos per enregistrar vídeo (una per grup)
- Esmorzar i dinar del primer dia
- Dossier de contes

Model d'autorització dels pares o tutor legal:

IES SALVADOR GADEA

AUTORITZACIÓ PER A SORTIR DEL CENTRE

Jo _____, amb DNI _____ pare, mare o tutor legal de l'alumne/a _____ l'autoritzo a anar a l'excursió a **Mequinensa** (Saragossa) que es durà a terme els dies 13, 14 i 15 de març i a participar en totes les activitats organitzades sota la responsabilitat dels professors acompanyants.

Aldaia, ___ de _____ 2014

Signat: